

Halászati Lapok

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet Lapja | Szerkeszti: Szerkesztő Bizottság | Felelős szerkesztő: Hajtun György
Ez a lapszám az Agrárminisztérium támogatásával készült.

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XXII. évfolyam
2021. augusztus

Cél: az ágazat jövedelmezőségének mielőbbi növelése

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) június 16-án tartott tisztújító közgyűlésén a tagság úgy döntött, hogy a jól bejáratott eddigi útvonalon haladnak tovább: a teljes elnökség bizalmat kapott az újabb négyéves ciklusra. Pedig az érdekképviselési munka eredményességével szemben mindig lehet kifogás, és van is – olykor alaptalanul, olykor megalapozottan. Azt azonban senki nem vitatta Rétimajorban, hogy az elnökség minden tagja kiváló szakember a maga területén, és azt sem, hogy sokat tesznek az ágazat szereplőjéért. Németh Istvánt, a szervezet újraválasztott elnökét kérdeztük, hogy milyen új célokat tűzött ki maga elé.

• Elnök úr, milyen célkitűzésekkel vállalta el az új ciklust, ami egyáltalán nem néz ki könnyűnek?

– Kétségtelen, hogy nehéz időszak előtt állunk. A halászatban továbbra is sok a megoldatlan feladat, ennek ellenére az elmúlt 4 év eredményeire büszkék lehetünk. Egy alapvető tényezőn azonban csak nehezen tudunk változtatni, ami nem más, mint az ágazat jövedelmező képessége, ami még mindig nagyon gyenge. Úgy gondolom, hogy az ágazat minden szereplőjének sokat kell tennie a tekintetben, hogy a jövedelmezőségük szintje legalább megközelítse az egyéb mezőgazdasági tevékenységekét. Számokban kifejezve ez azt jelenti, hogy a halászat jelenleg 2,7–4 százalékos jövedelmi szintjének a 12 százalékhoz kell közelítenie – ami az agrárium többi ágazatában, a növénytermesztésben és az állattartásban már valóság. Érdekvédelmi szervezetünk fő célja az, hogy olyan közgazdasági környezetet teremtsünk, ami a hazai akvakultúrában növeli a termelési kedvet, ami termelési biztonságot teremt, és ami megszünteti a fogyasztás ciklikusságát. Ez utóbbival kapcsolatban arra gondolok, hogy ne csak karácsonykor és húsvétkor, hanem az év minden

szakában egyformán nagy legyen a hal kereslet. Az ellátást mi, termelők biztosítani tudjuk.

• Egy kis kitekintést tegyünk meg: milyen állapotban van jelenleg a hazai akvakultúra, vagyis a halászati ágazat?

– Ami az elmúlt 4 évet illeti, néhány nagyobb gazdaság fejlesztett, rekonstruálta a tavait, emellett új gépek, szállítóeszközök beszerzése, új teletető és termelő tavak létrehozása, feldolgozók építése is javította az ágazat teljesítőképességét. Azonban országosan nem ennyire rózsás a kép, mert a kisebb termelők kevés fejlesztést tudtak végrehajtani, részint a pályázati rendszer bonyolultsága miatt, részint önerő hiányában. Az ágazatra nagyon is ráférne, hogy hozzájárulást kapjunk az ökológiai értékek fenntartásához. Ha lesz ilyen forrás, akkor a kisebb tógazdaságnak is jut pénze fejlesztésre. Fejlesztésre pedig mindennél nagy szükség van, de a kisgazdaságokban különösen. Az új technológiáknak, az egyetemek innovációinak minél szélesebb körben el kellene terjednie a gyakorlatban, mert sok kisgazdaság szinte középkori módszerekkel dolgozik.

Németh István: a tógazdálkodás jövőjét ellentmondásosnak látom

Árnyalja a képet, hogy néhány nagy gazdaság folyamatosan fejleszt, mert MAHOP- és GINOP-pályázatokon tudnak részt venni. Csakhogy ezek az ágazat szereplőinek alig 15-25 százalékát teszik ki.

Ahol nem tudtak fejleszteni, ott sok kívánnivalót hagy maga után a termelő tavak műszaki állapota, különösen a völgyzáró gátas dunántúli tavaknál, amelyek nagy része megtelt iszappal. Ezek kotrásához, a tavak ténylegéséhez a növeléséhez pályázati pénzekre volna szükség, mivel ezek a munkálatok az elmúlt időszakban zömmel elmaradtak. Ráadásul a bevezető és lecsapoló árkok karbantartásának hiánya miatt évről évre kevesebb víz kerül a völgyzáró gátas rendszerekbe. Emiatt pénzügyi forrást kellene biztosítani nekik, elsősorban a teletőtavak vízének a visszaforgatására. Már a haltermeléshez rendelkezésükre álló víz mennyisége is évről évre csökken a dunántúli tógazdaságokban. Összességében azt kell mondanom, hogy a tavak műszaki állapota országsszerte gyenge. Nagyon komoly műszaki beavatkozásokra van szükség, hogy a jelenlegi termelőterületet meg tudjuk őrizni. ▶

► **• A klímaváltozás mennyiben befolyásolja a tógazdálkodás jövőképének?**

– A tógazdálkodás jövőjét ellentmondásosnak látom. Folyamatosan nő a piac, egyre több édesvízi halra van szükség Magyarországon és Európában is, ami az akvakultúrás termelés növelésére ösztönöz. Azonban a már említett műszaki állapot, a szakmbergárda elöregedése, a gyakorlati innováció részleges hiánya miatt a termelés aligha növelhető jelentősebben.

Azért volna fontos a piacnövelés és a termelésnövelés harmóniájának megteremtése az előttünk álló 4 évben, hogy ki tudjuk elégíteni a folyamatosan növekvő piaci igényeket. Ehhez pedig nagy szükség volna az ágazatnak az ökológiai szolgáltatásokkal járó költségek megtérítésére, és olyan árrendszer kialakítására, amelyben nemcsak megtérülnek a ráfordítások, hanem a fejlesztésekhez szükséges önerőt is kitermelik.

A halastavak multifunkcionális szerepet töltenek be: a biodiverzitás fenntartásától a jóléti-rekreációs szerepen, a turizmuson, a mikroklíma javításán át egészen a haltermelésig terjednek a szerepeik. Csakhogy a környezetvédelmi szolgáltatások összes költségét a haltermelők fizetik meg, pedig ezek nem kis összeget emésztenek fel. Ezért kérjük a költségekhez való hozzájárulást.

Itt kell elmondanom, hogy rövidesen elkerülhetetlenné válik a haltermékek árának tartós emelése - és az innovációs kutatások eredményeinek gyakorlati alkalmazása.

• Mennyire szükségszerű az intenzív haltermelési rendszerek fejlesztése?

– Intenzív rendszerben kiszámítható halmennyiség termelhető, és ha nincsen havária a piacon – mint amilyen a covid-járvány miatt kialakult –, akkor jobban tervezhetővé teszi a piac ellátását, mint tógazdaságokkal. Az intenzív rendszereket nem érik az olyan természeti károk, mint a belvíz, az árvíz, a védett hálévó állatok, sem a biodiverzitás fenn-, illetve eltartása. Intenzív rendszerben esetleg egészségügyi probléma adódhat. Ezzel szemben, az extenzív tógazdaságoknál sokkal nagyobb a termelés kockázata, mert sokkal jobban ki vannak téve az időjárás mellett a halfogyasztó állatoknak is.

Intenzív rendszerekre azért is nagy szükség van, mert jellemzően olyan halfajokat termelnek, amelyeknek jövedelmező az előállítás. Ilyen az afrikai harcsa (aminek a termelésében egész Európában az élen járunk), a pisztráng, a tokfélék, sőt, tudomásom szerint már lazacterme-

léssel is szeretnék bővíteni a magyarországi termelést, bár ennek az eredményéről még nem tudunk számot adni.

• Többször is említette az innováció fontosságát. Milyennek tartja az ágazat kutatás-fejlesztési tevékenységét?

– Az elmúlt programozási időszakban komoly források jutottak kutatás-fejlesztésre, innovációra. Bár a kutatók sokat segítettek a termelőknek, még adósok azzal, hogy segítsenek nekik átültetni a gyakorlatba az innovációk eredményeit. Jó példákkal szerencsére már tudunk szolgálni. Ilyen például a szürke harcsa és a csuka tápon nevelése bizonyos korig, azonkívül süllőivadékok is elő tudunk már állítani intenzív rendszerekben.

Szeretnénk elérni, hogy a kutatók és a termelők kapcsolata még szorosabbá váljon, hogy még több gyakorlati problémára kapjunk választ. A koi-herpeszvírus elleni védekezés kidolgozására például nagy szükség volna. Remélem, hogy az új támogatási ciklusban – ez a MAHOP+-program, amiről még nem sikerült megállapodni Brüsszellel a források elosztása ügyében – több innovatív gyakorlati eredményt tudunk majd felmutatni, mint az előző ciklusnál.

Az a kutatási eredmény ér valamit, ami a gyakorlatban pénzre váltható. Az ilyenek viszik előre az ágazatot. Olyan kutatásokat kell támogatni, amelyek mind a természetes vizeken, mind a tógazdaságokban, mind az intenzív telepeken elősegítik a halállományok gyorsabb és hatékonyabb növekedését, ezáltal javítva a gazdaságok jövedelmezőségét. Fontos, hogy a természetes vizeken is történjen fejlesztés, hiszen a horgászoknak az az érdeke, hogy a természetes halszaporodáshoz ivóhelyeket alakítsanak ki, és hogy rendbe tegyék a holtágakat, a partszakaszokat.

• Ha jól tudom, a MAHOP+-program keretében 16,5 milliárd forint áll majd az ágazat rendelkezésére. A szakmaközi szervezet azonban azért lobbizik, hogy a kormány által 7 évre meghirdetett 4265 milliárd forintos nemzeti támogatásból a halászati ágazat is kapjon 8-10 milliárd forintot – mivel a támogatottak névsorából kimaradt. Hol tartanak a tárgyalások?

– Szeretnénk elérni, hogy a MAHOP+ forrásai mellett az ön által is említett összeget is megkapjuk. Ezzel elsősorban az ökológiai szolgáltatások ellátásához járulna hozzá a kormány. A MA-HAL és a MOHOSZ vezetői együtt lobbiznak e forrás megszerzéséért, de egyelőre nem sikerült lezárni a tárgyalást.

• Milyen kitorési pontokat fogalmazna meg az ágazat szereplői számára?

– Az elsődleges kitorési pontként a termelés növelését mondanám, mert nincs az a mennyiségű édesvízi hal, amit ne tudnánk az európai piacon eladni, legyen az ponty, más növényevő, és ragadozó hal. Ezt követően a minőségi hal előállítására helyezem a hangsúlyt, olyan minőségű halat kell termelni, ami ízletes, nem zsíros, jó húskonzisztenciájú. Fontosnak tartom a helyi értékesítés megszervezését, a rövid ellátási lánc kialakítását, fenntartását, erősítését, mert ezzel az ágazat ökológiai lábnyomát sem növeljük, mint mondjuk az importból bejövő hallal. A természeti erőforrások felhasználását is javítani kell, mert az országba befolyó vizekből keveset hasznosítunk idehaza. Érdemes új tógazdaságokat létrehozni, így Csehországhoz, Lengyelországhoz hasonlóan halászati nagyhatalommá válhatunk Európában. Szótkák a feldolgozás fejlesztését is kitorési pontként említeni. Ezt azért nem teszem, mert lassan több lesz a feldolgozó kapacitás az országban, mint amennyi hallal folyamatosan, egész évben el tudjuk látni őket. A feldolgozó kapacitást a termelés volumenéhez kell igazítani, de, persze, a feldolgozás színvonalát is emelni kell.

• Szükség van-e más halfajok termelésbe vonására?

– A horgászok joggal szeretnék, hogy a természetes vizeket ne csak ponttyal, hanem keszgefélékkel, ragadozó halakkal – csukával, süllővel, harcsával, compóval –, aranykárással, őshonos magyar halfajokkal népesítsék. Egy új halfaj termelésbe vonása azonban nem 1-2 évet igényel, hanem akár egy-két évtizedet is. Kidolgozott technológia a jelenlegi halfajok esetében áll rendelkezésre. Az új technológiák kidolgozását megkezdtük, de még szükség van a tapasztalatok összegzésére.

A kutatás-fejlesztésnek az innovatív megoldások, eljárások kidolgozásában is van feladata, arra vonatkozóan, hogy ezeket a halfajokat mono- vagy polikultúrában, mekkora tavakban, milyen népesítési sűrűséggel, milyen táppal, gazdasági takarmánnyal lehet jövedelmezően előállítani. S itt megint csak a jövedelmezőségen van a hangsúly: nem rekedhetünk meg a 2,7-4 százalékos szintnél. Új technológiák révén lehet biztosítani a tisztességgel.

• A termelési költségek folyamatosan nőnek – így viszont nehéz a jövedelmezőség javítása.

– Kétségtelen, hogy az inputanyagok ára folyamatosan emelkedik. Éppen most fejeztem be a takarmány beszerzéséről

folytatott tárgyalásokat. Világtendencia, hogy a takarmányárak tartósan emelkednek, jelenleg 65 ezer forint egy tonna búza, 70 ezer forint egy tonna kukorica ára, amely árak valószínűleg az aratás után sem fognak lejjebb menni. Fontos, hogy a tógazdaságokban is bevezessük a precíziós gazdálkodást, hogy a méregdrága takarmányokat elfogyasztó halakat ne vigye el a kormorán, a vidra, a gém, a rapsic. A drága búzát ne az ezüst kárász egye meg, hanem a ponty. A termelési költségek (takarmány, energia, szállítás stb.), a munkabérek, a gyógyszerárak emelkedését akkor tudjuk megfizetni, hogyha tisztességes jövedelem marad a termelők zsebében.

• Mennyire befolyásolja a piac a halak árát?

– Jelentősen. Mostanában emelkedett a magyar haltermelők kenyérhala, a ponty ára, csak hogy ezt a hiány generálta. Télen sok halat adtunk el exportra, de önként korlátoztuk az exportot, hogy egész évben folyamatos legyen idehaza az ellátás a minőségi magyar halból. Őzre sem várható túltermelés, és emiatt a termelőknek tartaniuk kell a magasabb árakat, hogy elegendő bevételük legyen. Ebben a piac is segít minket, mert egész Európában nőtt az édesvízi hal iránti kereslet, és a külpiacon elfogadták a magasabb árainkat. Egyébként marketingtevékenységünknek a hazai előállítású édesvízi hal hazai fogyasztásának a növelése a célja, mert sajnos még mindig kevés halat eszünk.

Azt mondhatom, mind a hazai étkezési, mind a hazai horgászpiacon ki tudjuk szolgálni jó minőségű hazai hallal.

• Végezetül: milyen tervek vannak az érdekképviseleti munka folytatására, a kapcsolatok további erősítésére?

– Magyarország úgy működik, hogy személyes kapcsolatokra van szükség ahhoz, hogy megértsük a szándékainkat a döntéshozókkal. Tehát fontos, hogy a döntéshozó politikusokkal párbeszéd és együttműködés alakuljon ki. Szerencsére ezen a téren nem állunk rosszul, mert a régi-új elnökség tagjai széles körű kapcsolatrendszerrel rendelkeznek. Eddigi eredményeinket is annak köszönhetjük, hogy a döntéshozók elfogadták javaslatainkat.

Ezt az utat járjuk tovább. A szakmaközi szervezetben nyáron is folytatódik a munka. Több döntéshozóval folyamatosan tárgyalunk, folyik a marketingpromóciós eszközök beszerzése, a tagság tájékoztatása. Magyarán, a szakmai-érdekvédelmi munkában nincs nyári szünet – miként a haltermelésben sem.

HAJTUN GYÖRGY

Jó minőségű hallal szolgálják ki a vevőiket

A Szegedfish Kft. a hazai tógazdasági haltermelés meghatározó szereplője. A több mint 90 éve épült, a Csongrád-Csanád Megyei Értéktárba is felvett alföldi tórendszer szikes talaján kiváló minőségű pontyot – saját, szegedi tükrös nevű tájfajtájukat – termelnek. Éves termelésük meghaladja a 100 vagont. Szegeden mindig történik valami, amiről érdemes megkérdezni Sztanó Jánost, a cég ügyvezető igazgatóját. Most sem csaldódtunk, mert szó esett a termelésük körülményeiről, a halhús kiváló minőségének a megőrzéséről, a munkaerőhiányról, az ökológiai értékek megőrzéséről, s végül, de nem utolsó sorban, a fejlesztéseikről.

Nehéz időszakot zártak le Szegeden is. Elmondható, hogy amikor a kormány enyhített a Covid-19-járvány miatt bevezetett szigorításokon, itt is fellélegeztek. A Szegedfish Kft. elsősorban Dél-Alföldet látja el jó minőségű hallal. A járvány idején a régió éttermei bezártak, de 1,5 év után Bajától Szekszárdig – Szegeden keresztül – ma már ismét nyitva vannak a vendéglátó helyek kapui, és a kerthelyiségek után már a belső helyiségekben is fogadhatnak vendégeket. Ennek következtében nemhogy visszaállt a régi rend, hanem 5-10 százalékkal nőtt a szegedi hal iránti kereslet, illetve a fogyasztás is, ami kedvezően hatott a tógazdasági termelésre.

A horgászegyesületek haligénye csaknem megegyezik a korábbi időszakéval, és a horgászok értékesítési csatornája a pandémia alatt is megbízhatóan működött.

A járvány ideje alatt, ez év elején, amikor még nem lehetett tudni, hogy mikor érnek véget a korlátozások, halkészlete egy részét külpiacon értékesítette a cég. A szegedi tükröspontyot elsősorban a lengyel piacra vitték – az igazgató szerint utólag megállapították, hogy egy kicsivel többet is, mint kellett volna. De a visszatérő korábbi vevőknek nem kell attól tartania, hogy a nyári időszakban ne tudnának elegendő mennyiségű halat vásárolni a Szegedfish Kft.-től.

Kisebbségi mennyiségben Romániába is szállítottak halat a tavasszal, de miután a határhoz közeli román piacon viszonylag kis mennyiségű értékesítenek, így változatlanul kiszolgálják az erdélyi vevők igényeit. Annak ellenére nincs halhiány a cégnél, hogy a tavalyi intervenció felvásárlás keretében ők értékesítették az egyik legnagyobb mennyiséget. Ez

az adásvétel példás korrektséggel, tisztességesen zajlott, és odafigyeltek arra is, hogy a hazai piac többi szereplőjének is elegendő hal maradjon.

Sztanó János: kutatás-fejlesztésre nagy szükség van a tógazdasági technológia megújításához

Az idei első félévben a változékony időjárás miatt nehezen indult a haltermelés. Az időjárás a halak növekedésében okozott problémát. Sztanó János szerint ez a hátrány az év végére „ledolgozható”, ha hosszan elnyúló, kedvező időjárású lesz az ősz.

A megszokotthoz képest kissé elnyúlt, de jól sikerült az idei halszaporításuk. Mintegy 31 millió lárvát keltettek saját törzsállományukból, ami biztosítja a pontytermelés alapját, és a harcsáét, az amurét és a busáét is. Szaporításukban természetesen a ponty mennyisége a meghatározó, saját tájfajtájukból 29 mil-

► ló larva kelt ki. Jól előkészített tavakba sikerült kihelyezni őket.

Az ivadék-előállításban tehát idén sincs problémájuk – hacsak a 35 Celsius-fokos vagy azt meghaladó meleg nem lesz tartós. Ilyen nagy melegben ugyanis a tavak vízhőmérséklete eléri a 30 Celsius-fokot, ami már károsítja a halállományt. A nagy meleg káros hatását úgy próbálják mérsékelni, hogy a Tiszából vásárolt friss vízzel folyamatos vízfolyást biztosítanak, a lecsapoló zsilipeken keresztül elengedve az „elhasználódott” vizet. Szerencsére eddig nem volt állategészségügyi probléma, sem halelhullás, mivel a tavak vízcseréjével úrrá tudtak lenni az oxigénhiányos állapoton, a víz pH-értékét kordában tudták tartani.

A Szegedfish Kft. termelési költségei is dinamikusan nőttek. A takarmányt csak a szabad piacon tudják beszerezni, mivel nincs saját szántóföldjük. Kénytelenek a helyi ős-, és kistermelőktől megvásárolni a takarmány minőségű búzát. Döntően az aratás idején veszik, azonban a búza ára most 20-25 százalékkal magasabb volt a tavalyinál – még úgy is, hogy közvetlenül aratáskor a kombájnalól veszik meg a terményt.

A másik mindennapos fejtörést okozó probléma a munkaerőhiány. Egyelőre úgy tudnak úrrá lenni a létszámihiányon, hogy egy munkaerő-kölcsönző vállalkozó 10-15 embert bocsát a tógazdaság rendelkezésére. Folyamatosan megjelentetett álláshirdetéseikre ugyanis nincs jelentkező. Nemhogy halász végzettségű szakember, de még szakképzetlenek sem jelentkezők.

Az esetleges alkalmi munkavállalók szakmai hiányosságai nem könnyítik meg a munka elvégzését, sok esetben még a létszámgondot sem oldják meg. Az igazgató szerint ágazati szinten kellene újragondolni, hogy a halászati szakmunkásképzést hogyan lehetne feléleszteni, mert egyetlen cég önmaga nem képes felszámolni ezt az országos jelenséget, még akkor sem, ha az általa kínált jövedelem versenyképes a környéken.

Szegeden mindig is központi kérdés volt a jó minőségű halhús előállítása. Ezt nemcsak azzal hirdetik, hogy a Szegedi tükörponty hazai földrajzi védettséget szerzett, hanem már az uniós védettség megszerzése is folyamatban van.

A tavakat szikes talajon hozták létre a múlt század '30-as éveiben. Ezekben a tavakban a természetes takarmány, a planktonállomány lényegesen kisebb, mint a termékeny dunántúli völgyek völgyzáró gátas tavaiban. Ezért kényeszerűnek nagyobb mennyiségű takarmány használatára, aminek a 80 százalékát a

búza teszi ki. Csak az őszi etetéskor használnak kukoricát, annak érdekében, hogy az áttelelés elősegítéséhez jobban növekedjen a halak zsírtömege.

Az ivadék-előneveléshez még csak minimális mennyiségű tápot használnak, de a későbbiekben az ivadékoknak is roppantott búza és kukorica a fő táplálékuk.

A planktonképzéshez évtizedek óta egy pankotai gazdaságtól vásárolják a szerves trágyát. A tavak vízellátását, vízpótlását annak idején dicséretesen megoldották az építők: amíg a Tiszában van víz, addig a tavak vízellátásával sem lehet gond. Igaz, ez azzal is jár, hogy a gazdaságnak 11 millió m³ belvíztározási kötelezettségnek kell eleget tenni.

A 91 éves, 2100 hektáros tógazdaságban mindig szükség van fejlesztésre és karbantartásra. Sztanó János elmondta, hogy tógazdaságuk 141 tőegységből áll, és ennyi töltés karbantartása, felújítása, a bennük lévő műtárgyak – szivattyúk, zsilipek – átépítése, korszerűsítése folyamatos feladat. Ha támogatást tudnak igényelni hozzá, az megkönnyíti a helyzetüket, de ha nem tudnak, akkor is el kell végezni a szükséges munkálatokat – igaz, kisebb ütemben. Az eszközök beszerzésére és cseréjére szintén nagy gondot fordítanak. Többek közt a csónakmotorok folyamatos cseréje is elengedhetetlen. Igen költséges pluszfeladat náluk a gazdasági vasúti karbantartása: 14 kilométeres kisvasúti pályán szállítják a takarmányt, a halat, az embereket, vagyis mindent. Mivel a vasúti pálya a gátakon fut, így a töltések állapotának ellenőrzése és helyreállítása folyamatos, mindennapos feladat.

A bányászat magyarországi megszűnésével megszűnt a kisvasúti szerelvények, mozdonyok, csillék és kerekeik gyártása és javítása is, emiatt nehéz beszerezni az alkatrészeket. Részben Romániából, részben az itthon még megmaradt, kislejtezett kisvasúti csillék kerekeit tudják megvenni, de ez is komoly összeget emészt fel.

Közúti szállítási eszközeik műszaki állapotát is naprakészen figyelik. A MAHOP+-pályázatok keretében új teherautókat fognak beszerezni, és a kisvasúthoz is abból vásárolnak majd új mozdonyt.

A kutatás-fejlesztésre szintén nagy szükség van a tógazdaság technológiájának megújítása érdekében. A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (MATE) Akvakultúra és Környezetbiztonsági Intézetének elméleti szaktanácsadásával jelenleg az alga takarmányozási célú felhasználásának lehetőségeit vizsgálják,

a Bay Zoltán Alkalmazott Kutatási Közhatal Nonprofit Kft. szegedi biotechnológiai divíziója és a makói Zöldsgcentrum Kft. közreműködésével. A makói gazdasági társaság állítja elő a takarmányhoz kevert algát, a Szegedfish Kft. pedig egy elkülönített kísérleti állománnyal eteti fel, amiben ivadékoktól az étkezési halig minden korcsoport megtalálható. Végleges eredményekről még nem tudnak beszámolni. Egyelőre az ivadékoknál elemzik az új takarmány hatását, az előzetes eredmények biztatóak. Az alga haltakarmányként való hasznosítása jelenti a projekt újdonságát, és teszi azt fontossá.

Az ügyvezető igazgató a MAHOP+ támogatási rendszerével kapcsolatban elmondta, hogy náluk, Szegeden is nagy szükség volna hozzájárulásra az ökológiai szolgáltatások költségeihez, mert Fehértó a Kiskunsági Nemzeti Park része, azonkívül Natura 2000-terület, és a Ramsari-szerződés hatálya tartozik. Így az ország egyik legnagyobb védett és nem védett madárállományát tartja el. Különösen nagy probléma a kis kormoránok utóbbi években megjelent, falánk tömege. Mivel a terület védett, rendkívül korlátozottak a lehetőségeik a madárkár elleni védekezésre – vagyis az itteni gazdálkodóknak a védett és nem védett állatok jelenlétét és halfogyasztását egyaránt el kell tűrnie. Azonkívül a védekezés lehetőségei nemcsak rendkívül korlátozottak, hanem igen költségesek is.

Az extenzív haltermelési technológiát és a gazdálkodást teljes egészében az ökológiai előírásokhoz kell igazítanunk, mondta el az igazgató. Minden évben az összes tavat lehalásszák a tógazdaságban. Ősszel teleltavakban helyezik el az ivadékokat, amelyeket hálóval kénytelenek védeni, hogy az ivadékok megmaradjanak. Ez komoly többletköltséget jelent, mert 20-25 telelő fölé kell hálót kifizésíteni – minden egyes évben.

A madarak szinkronszámlálását folyamatosan végzi a Madártani Egyesület. Az egyesület kimutatásaiból kiszámítható, hogy a cég éves madárkára 50-70 millió forintba kerül. Ezen túlmenően, a vízjozi üzemeltetés előírása szerint 8 millió köbméter ökológiai vízszükségletet minden körülmények között biztosítania kell a tógazdaságnak.

Az igazgató egyáltalán nem tartja problémának az ökológiai szolgáltatások nyújtását, de úgy gondolja, hogy a velük járó költségeket, illetve a korlátozások miatti bevételkiesést nem feltétlenül egyedül a tógazdaságnak kellene viselnie. Jó lenne és igazságosabb lenne, ha ezen a területen is megvalósulna a közös teherviselés.

(HAJTUNGY)

Halászbúcsú a harcsa jegyében

Huszadszor rendezték meg a Szent Péter-napi Halászbúcsút Rétimajorban. Lévai Ferenc, az Aranypony Zrt. vezérigazgatója, az esemény házigazdája lapunknak elmondta, hogy nemcsak azért tartották fontosnak a megszervezését, mert tavaly a járvány miatt elmaradt, hanem mert két újdonsággal is frissítették a programot. Ezek egyike, hogy egy uniós programot is magába foglaló projekt keretében európai harcsanevelési technológiát dolgoznak ki félintenzív tartási körülményekre, és ehhez a SilGen néven futó projekthez a harcsafőző verseny idei megrendezése is kapcsolódott. A másik újdonság, hogy felavatták az ország második halászkápolnáját.

A SilGen projektben négy EU-tagország haltermelői vesznek részt. Németországban egy szuperintenzív tartályos rendszerben nevelik az Aranypony által szaporított harcsaivadékokat, egy horvát kolléga a takarmányozással kísérletezik, azt teszteli, egy szlovén haltermelő pedig a feldolgozást vállalta. A kutatás célja egy minden uniós haltermelő számára elérhető technológia kidolgozása; hogy bárki, aki harcsát akar termelni az EU-ban, az általuk kifejlesztett technológiával költséghatékonyan és eredményesen megtehesse.

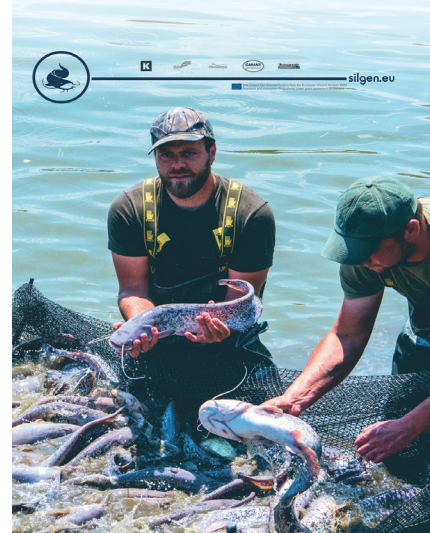
pasztalni, hogy a tógazdasági haltermelés rengeteg problémával küzd, miközben az ellenőrzött és irányított körülményeknek köszönhetően az intenzív haltermelésnek lényegesen könnyebb a helyzete.

A Halászbúcsún nagy sikert aratott a harcsafőző verseny, kiválóan népszerűsítette a gazdaság kiváló haltermékeit. A hagyományos harcsaételeken kívül gírosztáltól a paprikás ételekig minden megjelent a zsűri asztalán, sőt, egy olyan tálát is felszolgáltak, amelyre a harcsa által szívesen fogyasztott halfajokból készített ételeket tálaltak.

SilGen
Local-Safe-Sustainable
Fish production system

A SilGen egy kifejezetten Európai harcsára (*Silurus glanis*) specifikált magas hatékonyságú akvakultúrás tenyésztési módszertan és rendszer, amely alacsony termelési költségeket biztosít, rugalmasan méretezhető és komplex megoldást kínál prémium minőségű harcsa ellenőrzött, biztonságos és fenntartható előállítására.

sek hozhatták el a portékáikat. A résztvevők nem győzték csodálni, mi mindent tud a magyar vidék, mi minden teszi vonzóvá és élhetővé a kistelepüléseket. Az alkotó ember a jövőt is építi, bebizonyítva, hogy vidéken is lehet élni.

A Halászbúcsú kiváló alkalom volt az ország második halász kápolnájának felavatására. (Az első Vonyarcvashegyen található, 40 halásznak emléket állító kápolna). A rétimajori kápolna is kötődik a Balatonhoz, mivel az utolsó halászbárkák egyikéből készítették. Ezt a 8 méter hosszú bárkát félbevágták, és az egyik feléből készítették a Szent Péternek szentelt kápolnát, aki a halászok védőszentje. A szobor alkotója a fazezkes Oroszi testvérpár, a háttérret Fent Győző festette.

A Halászbúcsún számos felnőtt- és gyerekprogramot szerveztek a színpadra és a színpad mellett kialakított játszótéren – ahogy az búcsúhoz illik –, így minden család megtalálta a számára érdekes elfoglaltságot.

Ezt a hagyományt életben kell tartani, és folytatni kell, miként a nemrég elhunyt Orosz Sándor által kezdeményezett bajai halfőző versenyt, a Szegedi Halfesztivált, a nagybaracskai Sobri-kupa halfőző versenyt, és még sorolhatnánk. Minél több helyen mutatja meg magát a halász szakma, annál könnyebb a halfogyasztást népszerűsíteni. A Halászbúcsún több mint ezren vettek részt, ami jelzi, hogy a helyi rendezvényeknek nagy vonzereje van, mondta végezetül Lévai Ferenc.

H. GY.

Lévai Ferenc a halászkápolna felavatásán

Bercsényi Miklós professzor vezeti egy hibrid harcsafajta előállítását az Aranypony Zrt.-nél. A szelekciós nemesítés célja a minél jobb betegség-ellenálló képességű, hatékony takarmányhasznosítású, gyorsan növekedő harcsafajta előállítása. E téren egyébként az afrikai harcsa nagy vetélytárs, de az Európai Unió arra törekszik, hogy minél több élelmiszerből önálló legyen.

A vezérigazgató fontosnak tartja a projekt teljes körű megvalósítását, egyrészt, mert az Aranypony Zrt. most először dolgozik együtt három másik uniós tagország haltermelőivel, másrészt mert a következő időszakban az ilyen együttműködések határozhatják meg az akvakultúrás fejlesztéseket. A magyar halászati ágazatban is azt ta-

A harcsának is szüksége van a promócióra, mert ebből a termékből viszonylag keveset fogyaszt a magyar. A cégvezető szeretné elérni, hogy igényes harcsaételek kerüljenek az étlapokra, és hogy a háztartásokban is elterjedjenek ezek a receptek.

Bercsényi Miklós nagy álmáról, hogy Magyarország harcsanagyhatalommá váljon, nem szabad lemondani, és ebben a szellemben rendezték meg az idei Halászbúcsút.

Lévai Ferenc elmondta továbbá, hogy a rendezvény kiváló alkalmat teremtett a 1,5 éves „bezártság” után a személyes találkozásoknak. A Nemzeti Vidékfejlesztési Hálózat is támogatta az összejövetelt. A hálózatnak köszönhetően a legmagasabb minőségi szintet képviselő kistermelők és kézműve-

Fotó: Fent Győző

Tudta, hogy
a dietetikusok ajánlásai alapján
legalább heti egyszer
mindenkinek halat kellene fogyasztania?

Legyen a péntek HalPéntek!

Nő a feldolgozott halak kereslete

Az évek óta tartó népszerűsítő kampányok eredményeként folyamatosan nő a halfogyasztás hazánkban. Bár még most is jócskán elmaradunk az európai átlagtól, közel 6,5 kilogramm halat eszünk fejenként évente. A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) felmérése szerint a feldolgozott haltermékek kereslete nagymértékben nőtt, miközben élő halat egyre kevesebben vásárolnak.

Tavaly indítottuk el a HalPéntek! című kezdeményezést a rendszeres halfogyasztás népszerűsítésére, melynek keretében egyúttal az egészséges táplálkozásra és a halételeknek a kiegyensúlyozott étrendben betöltött szerepére hívjuk fel a figyelmet. A program ötletgazdája, a MA-HAL újabb népszerűsítő kampányt indít, elsősorban online felületeken.

Sziráki Bence, a MA-HAL Marketing Kft. ügyvezetője azt nyilatkozta a kampányról: „Büszkén mondhatom, hogy a Magyarországon termelt halak valóban kiváló minőségűek, és a belőlük készített élelmiszerek biztonsággal fogyaszthatók. Egyértelmű tendencia, hogy a fenntartható módon előállított, feldolgozott halételek iránt nő a kereslet. Ezt tükrözi, hogy a boltok polcain elérhető haltermékek száma is folyamatosan nő, és halas fogásokat kínáló vendéglátóhelyből is egyre több van. Csak afrikai harcsából több mint évi 3 ezer tonna kerül feldolgozott, konyhakész formában a vásárlók asztalára.”

A rendszeres halfogyasztást nem véletlenül ajánlják a dietetikusok. A ha-

zánkban termelt édesvízi halak kiváló beltartalmi értékük révén szerves részei lehetnek az egészséges táplálkozásnak. Jól beilleszthetők különböző diétákba és kímélő étrendekbe is. Változatosan és könnyen elkészíthetők, és egyre több modern konyhatechnológiai eljárással kísérleteznek a vendéglátók. Ma már nem csak halászléként kell a halas ételekre gondolnunk. A modern konyha hívei is megtalálják a számukra ideális elkészítési módot, akár az otthoni elkészítésre gondolunk, akár a speciális halételeket felszolgáló éttermek kínálatára.

A júliusban indított kommunikációs kampány során elsősorban online felületeken és a rádióban találkozhatunk a HalPéntek hirdetéseivel. A kampányhoz készült rövid animációs film közösségimédia-felületeken érhető el (<https://www.youtube.com/watch?v=AO5t4MFbrFM>).

Sziráki Bence hozzátette: „Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a halfogyasztás népszerűsítése mellett a magyar haltermelés értékeire is felhívjuk a figyelmet. Ezért készítettünk egy átfogó, a hazai haltermelést bemutató kisfilmet is,

Háttér

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) általános célja, hogy javítsa Magyarország területén a hal termékpiac szereplőinek a versenyképességét, ellássa a halászati és akvakultúra ágazat szakmai érdekképviselését és hosszú távon elősegítse a hazai haltermelés fenntarthatóságát, valamint elérje a halgazdálkodási tevékenységet végzők szakmájának kedvezőbb társadalmi megítélését.
www.magyarhal.hu

amely rálátást ad a halászati és akvakultúra ágazat működésére és eredményeire: <https://youtu.be/f35bIAKmo2I>.”

Fontos hangsúlyozni, hogy a halászati ágazatnak a hazai élelmiszerellátáson kívül a horgászati célú természetes vizek betelepítésében is jelentős szerepe van. Körülbelül évi 5 ezer tonna halat helyeznek ki a horgászszervezetek a természetes vizekbe, és ezáltal a haltermelők legnagyobb megrendelői közé tartoznak.

Az Agrárminisztérium kezdettől fogva támogatja a halfogyasztás növekedését, a tudatos táplálkozást ösztönző programokat, amelyek egymást erősítve segíthetik a hazai édesvízi halak fogyasztásának folyamatos növekedését.

Legyen a péntek HalPéntek!

További információ:

Sziráki Bence

MA-HAL

sziraki.bence@magyarhal.hu

Itt a grillszezon

A nyár beköszöntével egyre népszerűbb a grillételek készítése. Bátran kísérletezzünk a halakkal is. Íme, egy jól bevált recept!

Afrikai harcsa kukoricával és paradicsommal

Hozzávalók 2 személyre:

- 30 dkg afrikai harcsa
- 10 dkg bébikukorica
- 20 dkg morzsolt csemegekukorica (konzerv)
- 10-15 db koktélpáradicsom
- 1 csokor petrezselyem
- 1 db lilahagyma
- 3 evőkanál fehérborecet
- 3 evőkanál magos dijoni mustár
- olívaolaj

A halfilét vékony szeletekre vágjuk, sózzuk, borsozzuk, bekenjük mustárral, majd 1 órára hűtőbe tesszük. A bébikukoricákat megsózzuk, kevés olajjal bekenjük és a grillen megsütjük.

Közben elkészítjük a köretet. A kukoricát, a felkarikázott koktélpáradicsomot, a finomra vágott petrezselymet és a lilahagymát összekeverjük az olívaolajjal, a borecettel és félretesszük.

Végül a halszeleteket körülbelül 6-8 perc alatt aranybarnára sütjük, majd a paradicsomos salátával és a grillezett bébikukoricával együtt, frissen tálaljuk.

Meghívó a Halászati Tudományos Tanácskozásra

A MATE HAKI Halászati Kutató Központ (Szarvas) meghívja a halászati ágazat szereplőit a XLV. Halászati Tudományos Tanácskozásra, amelyet 2021. szeptember 8-9-én rendeznek.

A tanácskozás tervezett tématerületei:

- Innovatív haltermelési technológiák;
- Új megoldások a haltakarmányozásban;
- Természetes vízi halgazdálkodás;
- Halfeldolgozás, halfogyasztás és halmarketing;
- Halgenetika és halélettan;
- Az IMMUNALGA projekt eredményei;
- Halkórtan.

A rendezvény fővédnöke: *Dr. Gyuricza Csaba* rektor

A szervezőbizottság elnöke: *Dr. Halasi Kovács Béla* intézményvezető

A szervezőbizottság tagjai: *Bozáné Dr. Békefi Emese, Dr. Gyalog Gergő, Fazekas Gyöngyvér, Nagyné Dr. Biró Janka*

Aki előadással vagy poszterrel kíván részt venni, az az előadás vagy poszter bővített kivonatát a szervezőbizottság címére szíveskedjen megküldeni 2021. augusztus 20-ig!

A szervezőbizottság címe:
MATE AKI Halászati Kutató Központ
Postacím: 5540 Szarvas, Anna-liget utca 35.

Telefon: +36 (66) 515-300.

E-mail: haki.rendezveny@uni-mate.hu

Az előadással jelentkezők nagy száma esetén a szervezőbizottság poszter készítésére kérheti fel az egyes előadókat. A poszterek javasolt mérete: 90x120 cm.

Számítógép és projektor a helyszínen rendelkezésre áll az előadásokhoz. Az ettől eltérő igényeket szíveskedjenek külön jelezni!

Kérjük a szerzőket, hogy jelentkezéskor nyilatkozzanak róla, hogy a rendezvény weboldalán, pdf formátumban megoszthatjuk-e az előadást vagy posztert.

A rendezvény helyszíne:

MATE HAKI Halászati Kutató Központ Könyvtárépület előadóterme: Szarvas, Anna-liget utca 35.

A tanácskozás bruttó részvételi díja:

- két napra 19 000 Ft/fő;
- egy napra 16 000 Ft/fő.

Nappali tagozatos hallgatói jogviszonyal rendelkezők számára:

- két napra 16 000 Ft/fő;
- egy napra 13 000 Ft/fő.

A részvételi díj magába foglalja a programfüzet, a kiadvány, az ebédek és a díszvacsora árát. Az étkezések utáni reprezentációs adót az intézet megfizeti. Szeptember 8-án este a rendezők díszvacsorán látják vendégül a résztvevőket.

A rendezvényre elektronikus úton lehet jelentkezni a haki.rendezveny@uni-mate.hu e-mail címen.

Szállást közvetlenül szíveskedjenek foglalni!

A völgyzárógátas tógazdaságok súlyos gondokkal küzdenek

Megkongatták a vészharangot a dunántúli haltermelők. Hiába voltak kisebb-nagyobb esőzések az elmúlt hetekben, a tógazdaságok továbbra is vízhiánnyal küzdenek, mivel

2-3 centimétert is csökkenhet a tavak vízszintje. A dunántúli halastavak többsége kisebb patakok völgyzárógáttal történő felduzzasztásával készült egykor, ezek a patakok táplálják tógazdaságokat, ha van bennük víz, de jelenleg nincsen, mivel az elmúlt időszak rendkívül száraz volt. A halastavak üzemi vízszintje sok helyen az 50 százalékot sem éri el. A beszűkült vízi élettérben a halfogyasztó madarak károsodása is jelentősebb, hiszen az ivadék nem tud elbújni a mélyebb vízben a gázlomadarak elől.

A haltermelőknek állománymentő kényszerlehalászásokat kell végrehajtaniuk, mivel drasztikusan lecsökken a tavak vízszintje. A kisebb tavakon levegőztető készülékekkel és szivattyúzással próbálják megmenteni a halállományt az oxigénhiánytól, ugyanakkor ez jelentős többlet költségekkel jár. Van olyan haltermelő, aki a 2021. évben ki sem tudta helyezni a halastavait ivadékkal a már tavasszal jelentkező vízhiány miatt. Várhatóan ez a kedvezőtlen száraz nyári időjárás negatív kihatással lesz az őszi lehalászási eredményekre.

További információ:

Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL)

Lévai Ferenc szóvivő +36 30 934 8379

www.magyarhal.hu

Kihirdették a tartósan vízhiányos időszakot

Az Agrárminisztérium és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) kezdeményezte a Belügyminisztériumnál a tartósan vízhiányos időszak kihirdetését, és az erről szóló közlemény már megjelent a Magyar Közlöny június 30-ai Hivatalos Értesítő című mellékletében, jelentette be *Nagy István* agrárminiszter.

Nagy István hangsúlyozta, hogy a tartósan vízhiányos időszak alatt a vízhasználóknak nem kell vízkészletjárulékot fizetnie az öntözési, halgazdálkodási és rizstermelési vízhasználat után, és a rendkívüli öntözési vízhasználat lehetőségével is élhetnek a gazdálkodók.

Nagy István közleményében emlékeztetett rá, hogy a vízgazdálkodásról szóló törvény alapján a tartósan vízhiányos időszak várható kezdetét és végét a belügyminiszter állapítja meg, mint a vízgazdálkodásért felelős miniszter, a hidrometeorológiai előrejelzés figyelembe vételével. A vízhiány megítéléséhez az Agrárminisztérium hivatalos állásfoglalást kért az Országos Meteorológiai Szolgálattól. Az agrártárca a kapott adatok alapján tett javaslatot a belügyminiszternek a tartósan vízhiányos időszak kezdetének kihirdetésére, ami eszerint június utolsó napján megkezdődött.

Forrás: AM Sajtóiroda

a lezúduló csapadék legtöbbször nem került bele a halastavakba, annak köszönhetően, hogy a szintén aszály sújtotta vegetáció felszívta azt. A hosszan tartó hőség miatt jelentős a párolgási veszteség, hiszen egy meleg nyári napon akár